

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 252

Superbussiliikenteen ja Tampereen Kaupunkiliikenne Oy:n investointien valmistelun tilannekatsaus (kehittämiskokousasia)

TRE:2817/00.01.02/2025

Valmistelija / lisätiedot:
Vuojolainen Arto

Valmistelijan yhteystiedot

Controller Ville Taivassalo, puh. 041 730 5437, joukkoliikennejohtaja Mika Periviita, puh. 050 326 7007 ja suunnittelupäällikkö Juha-Pekka Häyrynen, puh. 050 552 6124, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaintoiminnan johtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Asia jätettiin pöydälle.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus

Superbussiliikenteen ja Tampereen Kaupunkiliikenne Oy:n suunnittelemien kalusto- ja varikkoinvestointien valmistelun tilannekatsaus ja kaupunginhallituksen käymä keskustelu merkitään tiedoksi.

Kokouskäsitely

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden liiketoiminta- ja rahoitusjohtaja Arto Vuojolaiselle, johtaja Mikko Nurmiselle, joukkoliikennejohtaja Mika Periviidalle ja toimitusjohtaja Kai Honkaselle. He olivat asiantuntijoina läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana ja poistuivat ennen päätöksentekoa.

Vilma Järvisalo, Mitja Tapio, Tommi Evilä ja Mikko Aaltonen poistuivat kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana.

Keskustelun kuluessa puheenjohtaja Kalervo Kummola ehdotti, että asia jätetään pöydälle. Kaupunginhallitus hyväksyi puheenjohtajan pöydällepanoehdotuksen yksimielisesti.

Perustelut

Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta on 20.11.2024 (§ 86) hyväksynyt Tampereen Kaupunkiliikenne Oy:n palvelusopimuksen liitteineen. Tampereen Kaupunkiliikenne Oy:n hallitus on vastaavasti hyväksynyt palvelusopimuksen yhtiön puolesta. Yksi palvelusopimuksen liitteistä on aiesopimus superbussiliikenteen tilaamisesta. Aiesopimus on voimassa vuoden 2025 loppuun asti. Tarkoitus on tehdä aiesopimuksen voimassaoloaikana Tampereen kaupungin ja Tampereen Kaupunkiliikenne Oy:n välinen sitova hankintasopimus

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

superbussiliikenteestä. Superbussiliikenne edellyttää Tampereen Kaupunkiliikenne Oy:ltä investointia 2020-luvun lopulla sekä 2030-luvun alussa vähintään 50 sähkönivelbussiin.

Lisäksi Tampereen Kaupunkiliikenne Oy:n täytyy investoida nykyistä Nekalan varikkoa korvaaviin varikkotiloihin. Yhtiön pitää tehdä investoinnit varikkotiloihin ja uusiin busseihin joka tapauksessa superbussikonseptista riippumatta, koska nykyiset varikkotilat ovat käyttöikänsä lopussa ja nyt käytössä olevat dieselbussit vanhenevat 2030-luvun alkuun mennessä poistoikäisiksi. Joukkoliikennelautakunta hyväksyi 23.4.2025 (§ 26) Tampereen Kaupunkiliikenne Oy:n hinta-arvion superbussiliikenteen kustannusvaikutuksista jatkosuunnittelun perusteeksi (liite). Todettakoon vielä, että kaupunginhallitus hyväksyi 4.3.2024 (§ 87) Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitoksen läntisen ja itäisen varikon tarveselvityksen jatkosuunnittelun pohjaksi.

Tampereen Kaupunkiliikenne Oy:n hallitus on päättänyt kokouksessaan 16.4.2025 hakea omistajan ennakkokantaa superbussiliikennöintiin liittyviä investointeja koskien. Yhtiö on toimittanut kaupungille 8.5.2025 konsernijaostolle osoitetun kirjeen, jossa se taustoittaa asiaa ja mm. suunniteltua etenemisaikataulua. Yhtiön investointien suuruusluokka on 40,2–48,0 milj. euroa kaluston (60 sähkönivelbussia) ja 15,1–23,0 milj. euroa varikoiden osalta. Yhtiö selvittää varikon toteutusmallin ja rahoitusvaihtoehdot jatkosuunnittelussa.

Kaupunginvaltuusto päätti 22.4.2024 (§ 61) Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitoksen yhtiöittämisestä 1.1.2025 alkaen Tampereen kaupungin kokonaan omistamaksi yhtiöksi. Tampereen kaupunki perusti kaupunginhallituksen konsernijaoston 18.6.2024 § 56 päätöksen mukaisesti Tampereen Kaupunkiliikenne Oy -nimisen osakeyhtiön. Yhtiö rekisteröitiin 16.8.2024. Yhtiön hallitus järjestäytyi ja valmistautui syksyn 2024 aikana lukuisten päätösten toimesta 1.1.2025 tapahtuvaan liikkeen luovutukseen ja yhtiölle siirtyvän liiketoiminnan harjoittamiseen.

Liikelaitoksen liiketoiminta siirtyi 1.1.2025 kaupungilta yhtiölle. Kaupunki teki yhtiöittämisen täytäntöönpanon yhteydessä kokonaisuudessaan noin 9,0 milj. euron sijoituksen yhtiön sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Pääomituksella ennakoitiin yhtiön tulevia ja hyvin merkittäviä investointitarpeita, joita on taustoitettu muun muassa yhtiöittämispäätöksen taustaperusteluissa. Yhtiön hallitus tekee investointeja koskevat päätökset ja rahoitusratkaisut. Tytäryhtiön toimintaan ja talouteen nähden merkittävästä investoinnista ja toimintaan nähden merkittävästä lainanotosta tai -annosta tai muusta vastaavasta merkittävästä rahoitusjärjestelystä tytäryhtiöllä on velvollisuus hakea asiasta konserniohjeen mukainen kaupungin kanta, josta hallintosäännön mukaan päättää kaupunginhallituksen konsernijaosto.

Yhtiöjärjestyksensä mukaisesti Tampereen Kaupunkiliikenne Oy:n toiminnan tarkoituksena on yhteistyössä Tampereen kaupungin joukkoliikenteen tilaajan (Nysse) kanssa tuottaa korkealuokkaisia

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

paikallisia joukkoliikennepalveluja kestävästä kehityksen mukaisesti, joustavasti, taloudellisesti ja turvallisesti. Yhtiöllä on julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain mukainen sidosyksikköasema.

Pormestarin johtoryhmä käsitteli asiaa kokouksessaan 20.5.2025 ja päätti, että asia tulee käsitellä ennen kaupunginhallituksen konsernijaoston kokousta kaupunginhallituksessa, jotta superbussiliikenteen kustannusvaikutuksista sekä superbussiliikenteen mahdollistamasta joukkoliikenteen laatutason nostosta saadaan laajempi kokonaiskäsitys.

Joukkoliikenteen tilaaja ja Tampereen Kaupunkiliikenne Oy:n johto esittelevät asiaa kaupunginhallituksen kokouksessa.

Kaupunginhallituksen konsernijaosto päättää Tampereen Kaupunkiliikenne Oy:lle annettavasta konserniohjeen mukaisesta omistajan ennakkokannasta erikseen.

Tampereen kaupungin hallintosäännön (1.1.2025) 14.1 § 21. kohdan mukaan kaupunginhallituksen tehtävänä on ohjata strategisia liikennepoliittisia linjauksia.

Lausunnot

Joukkoliikennejohtaja Mika Periviita:

Nyssen superbussikonseptin tarkoitus on parantaa bussiliikenteen laatutasoa ja asiakaskokemusta sekä varmistaa riittävä kapasiteetti matkustajamäärän kasvulle tulevaisuudessa. Superbussiliikennettä suunnitellaan palvelemaan erityisesti alueita, joille ei ole suunnitteilla ratikkaliikennettä. Ensimmäisiä superbussilinjoja olisivat linja 7 Linnainmaa – Janka – Hakametsä – Keskustori – Rahola – Kalkku – Tesoma ja linja 8 Annala – Kaukajärvi – Keskustori – Tesoma – Haukiluoma. Superbussipalvelu on tarkoitus aloittaa ensin linjalla 8.

Tampereen Kaupunkiliikenne Oy liikennöi nykyisin linjoja 7 ja 8. Superbussiliikenne linjoilla 7 ja 8 edellyttää Tampereen Kaupunkiliikenne Oy:ltä investointia 2020-luvun lopulla sekä 2030-luvun alussa vähintään 50 sähkönivelbussiin. Lisäksi Tampereen Kaupunkiliikenne Oy:n täytyy investoida nykyistä Nekalan varikkoa korvaaviin varikkotiloihin. Yhtiön pitää tehdä investoinnit varikkotiloihin ja uusiin busseihin joka tapauksessa superbussikonseptista riippumatta, koska nykyiset varikkotilat ovat käyttöikänsä lopussa ja nyt käytössä olevat dieselbussit vanhenevat 2030-luvun alkuun mennessä poistoikäisiksi.

Koska investoinnit uusiin busseihin ja varikkotiloihin ovat välttämättömiä, tulee superbussiliikenteen kustannusvaikutuksista tarkasteltavaksi lähinnä nivelbussien kustannukset ja hyödyt verrattuna telibusseihin, varikkotilojen laatutaso sekä liikennepalvelun laadun nostamisesta aiheutuvat kustannukset. Näistä aiheutuu noin 10 prosentin lisäkustannus linjojen 7 ja 8 liikennöintikustannuksiin. Linjan 7

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

liikennöintikustannukset olivat vuonna 2024 noin 4,6 milj. euroa ja linjan 8 kustannukset 6,2 milj. euroa. Superbussiliikenteen myötä näiden linjojen lisäkustannukset olisivat vuoden 2024 hintatasossa noin 1,1 milj. euroa vuodessa. Tampereen seudun joukkoliikenteen bussiliikenteen liikennöintikustannukset olivat vuonna 2024 noin 74 milj. euroa.

Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta hyväksyi 23.4.2025 (§ 26) arvion superbussiliikenteen kustannusvaikutuksista jatkosuunnittelun pohjaksi.

Tiedoksi

Arto Vuojolainen, Ville Taivassalo, Mika Periviita, Juha-Pekka Häyrynen

Liitteet

1 Kh keko 26.5.2025 Pöytäkirjan ote - Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta 23.04.2025 § 26 pöytäkirjan ote

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Muutoksenhakukielto
§252

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)
- etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)